

Verslo apskaitos standartų taikymas

Pirmieji verslo apskaitos standartai pradėti taikyti nuo 2004 m. sausio 1 d. Jais vadovaujantis buvo sudaromos 2004 sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansinės ataskaitos.

Keičiantis Lietuvos Respublikos įstatymų nuostatomis, Europos Sąjungos teisės aktams, taip pat atsižvelgiant į pokyčius rinkoje, nuo 2004 metų, kada buvo priimti pirmieji verslo apskaitos standartai, yra patvirtinta nemažai verslo apskaitos standartų pakeitimų. Šie pakeitimai sudaro galimybę įmonėms teisingai registruoti apskaitoje ir parodyti finansinėse ataskaitose ūkines operacijas ir įvykius.

Priimant atitinkamus verslo apskaitos standartų pakeitimus nustatomas jų taikymas, kurį įmonės turi suprasti vienodai. Todėl čia pateikiama keletas situacijų, kurios bus aktualios įmonėms, turinčioms neaiškumų, kaip taikyti priimtą standartą ar jo pakeitimus.

Verslo apskaitos standartai, kaip teisės aktai, įsigalioja kitą dieną po paskelbimo oficialiame leidinyje „Valstybės žinios“. Jie taip pat gali įsigalioji nuo datos, nurodytos pačiame įsakyme, kuriuo standartas patvirtinamas. Standarto taikymas nustatomas jo baigiamosiose nuostatos ir apibrėžiamas ataskaitiniais laikotarpiais, kuriems taikomas priimtas standartas ar jo pakeitimai, pavyzdžiui:

„Pagal priimtą standartą tvarkoma 2009 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių finansinių metų apskaita ir sudaromos 2009 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansinės ataskaitos. Šis standartas taip pat gali būti taikomas ir sudarant ankstesnių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas.“

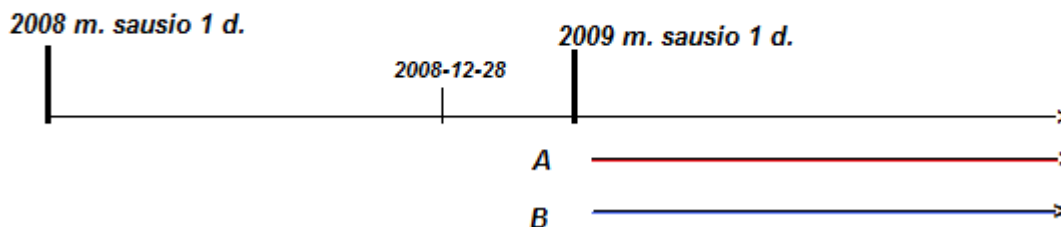
Privalomas verslo apskaitos standartų taikymas

Kokiais atvejais įsigaliojęs verslo apskaitos standartas privalo būti taikomas tvarkant apskaitą ir sudarant finansines ataskaitas? Panagrinėkime verslo apskaitos standartų nuostatas, kurios nustato privalomąjį standarto taikymą ir kaip tokios nuostatos turėtų būti suprantamos.

Pavyzdys

2008 m. gruodžio 28 d. įsigaliojusio standarto baigiamosios nuostatos nustato, kad *pagal priimtą standartą tvarkoma 2009 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių finansinių metų apskaita ir sudaromos 2009 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansinės ataskaitos*. Šis standartas taip pat gali būti taikomas ir sudarant ankstesnių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas.

Įmonės šį standartą privalomai taikys tvarkydamos 2009 metų apskaitą (A) ir pagal šį standartą sudarys 2009 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas (B).

A – tvarkoma 2009 metų apskaita.

B – sudaromos 2009 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansinės ataskaitos.

Pasirinktinasis verslo apskaitos standartų taikymas

Kitas įmonėms aktualus klausimas, ar pagal naują standarto redakciją įmonės gali sudaryti ankstesnių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas.

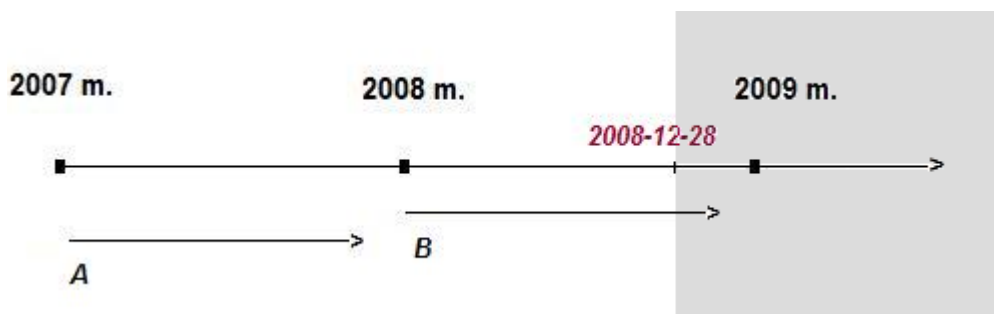
Jeigu verslo apskaitos standarto baigiamosios nuostatos nustato, kad standartas gali būti taikomas ir sudarant ankstesnių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas, įmonės pagal jį turi teisę sudaryti ankstesnių laikotarpių finansines ataskaitas, jei šių ataskaitų sudarymo data bus ne ankstesnė kaip to standarto, pagal kurį finansinės ataskaitos sudaromos, įsigaliojimo data.

Sakykime, verslo apskaitos standartas oficialiame leidinyje „Valstybės žinios“ paskelbiamas 2008 m. gruodžio 27 d. Paskelbtas standartas įsigalioja kitą dieną po paskelbimo, t. y. 2008 m. gruodžio 28 d., ir nustato, kad

„pagal šį standartą tvarkoma 2009 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių finansinių metų apskaita ir sudaromos 2009 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansinės ataskaitos. Šis standartas taip pat gali būti taikomas ir sudarant ankstesnių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas.“

Vadinasi įmonės pagal šį standartą tvarkyti apskaitą privalės nuo 2009 m. sausio 1 dienos, taip pat privalės sudaryti 2009 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas. Tačiau, kaip matome iš baigiamųjų nuostatų, įmonėms suteikiama galimybė standartą taikyti ir sudarant ankstesnių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas. Šiuo atveju būtina atkreipti dėmesį, kad įmonių, kurios ankstesnių ataskaitinių laikotarpių, pvz. 2008 m., 2007 m., finansines ataskaitas sudaryti norės pagal standarto naująją redakciją, finansinių ataskaitų

sudarymo data turės būti ne ankstesnė kaip 2008 m. gruodžio 28 d., t. y. to standarto įsigaliojimo data.

A – ataskaitinis laikotarpis nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2007 m. gruodžio 31 d.

B – ataskaitinis laikotarpis nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d.

2008-12-28 – paskutinės (aktualios) verslo apskaitos standarto redakcijos įsigaliojimo data, nuo kurios sudarant finansines ataskaitas gali būti taikomas įsigaliojęs standartas.

Pavyzdys

Įmonė 2009 m. vasario 1 d. rengia 2008-01-01 – 2008-12-31 (**B**) laikotarpio finansines ataskaitas.

Kadangi ankstesnio ataskaitinio laikotarpio finansines ataskaitas įmonė rengia po naujosios standarto redakcijos įsigaliojimo datos (2008-12-28), ji turės galimybę taikyti naująją standarto redakciją šioms ankstesnių ataskaitinių laikotarpių finansinėms ataskaitoms parengti, nes baigiamosios nuostatos nustato, kad standartas *taip pat gali būti taikomas ir sudarant ankstesnių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas*.

Pavyzdys

2007 m. sausio 1 d. įkurta įmonė iki 2009 m. gruodžio mėn. nevykdė veiklos ir finansinių ataskaitų nesudarė. Jeigu įmonė 2008 m. gruodžio 28 d. (standarto įsigaliojimo dieną) ir vėliau norės parengti 2007-01-01 – 2007-12-31 (**A**) laikotarpio finansines ataskaitas, ji šias finansines ataskaitas galės sudaryti pagal naująją standarto redakciją, įsigaliojusią 2008 m. gruodžio 28 d.

Pavyzdys

Sakykime, įmonė 2008 m. gruodžio 20 d. rengia 2007-01-01 – 2007-12-31 (**A**) laikotarpio finansines ataskaitas. Kadangi nauja standarto redakcija įsigaliojo vėliau negu sudaromos finansinės ataskaitos, jos turi būti sudaromos pagal tuo metu, t. y. finansinių ataskaitų rengimo metu galiojusią standarto redakciją.